

GEÇİCİ VERGİNİN MAHSUBU VE İADESİ

Bilindiği gibi gelir vergisi mükellefleri her yıl 1-25 Mart tarihlerinde önceki yıl elde ettikleri gelirleri için (bazı mükelleflerde zarar dahil) yıllık gelir vergisi beyannamesi verirler ve Mart-Temmuz aylarında iki taksit halinde tahakkuk eden gelir vergisini öderler.

Kurumlar vergisi mükellefleri ise her yıl Nisan ayında 1-25 Nisan önceki yılda elde ettikleri kurum kazançları için (zarar dahil) yıllık beyanname verirler ve tahakkuk eden vergiler Nisan ayının sonuna kadar ödenir.

Diğer taraftan, vergilendirme sistemimizde, vergilerin toplanması sürecinin güvenilirliğini sağlayabilmek amacıyla, bazı kazanç ve iratlar üzerinden, daha sonra ödenecek asıl vergiden mahsup edilmek üzere, tevkifat veya stopaj gibi adlarla vergi kesintisi yapılması benimsenmiş bu amaçla Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) 94-100 üncü maddelerine ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun (KVK) da 15 ve 30. uncu maddelerine hükümler konulmuştur.

Ayrıca, yıllık gelir ve kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere ,ön ödeme şeklinde, yıl içinde üçer aylık dönemler itibariyle geçici vergi beyannamesi verilmekte ve hesaplanan vergi tahakkuk ettirilerek ödenmektedir. Ödenen bu vergi tutarları da verilen yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde hesaplanan vergiye mahsup edilmekte ve geçici vergi tutarını aşan gelir ve kurumlar vergisi vadesinde ödenmektedir. Ödenmiş olan geçici vergi hesaplanan yıllık gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmekte; ödenen geçici vergi fazla ise başka vergi borçlarına mahsup edilmek suretiyle veya nakden mükellefe geri verilmektedir.

Geçen hafta yazımızda kesinti yoluyla ödenen vergilerin mahsup ve iadesine ilişkin açıklamalara yer verilmişti. Bu yazımızda geçici verginin mahsubu ve nakden iadesini ele alacağız.

Geçici verginin Yıllık Beyanname Üzerinde Hesaplanan Vergiye Mahsubu

Yıllık beyanname üzerinde hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden ilgili hesap dönemine ilişkin geçici vergi dönemlerinde ödenmiş olan geçici vergi mahsup edilir.

Ancak, mahsup işleminin yapılabilmesi için, tahakkuk ettirilmiş geçici verginin ödenmiş olması gerekmektedir. Geçici vergi dönemleri itibariyle tahakkuk ettirilmiş, ancak ödenmemiş bulunan geçici verginin yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmesi mümkün değildir.

Tahakkuk ettirilmiş ancak ödenmemiş olması dolayısıyla yıllık beyanname üzerinden hesaplanan vergiden mahsup imkanı bulunmayan geçici vergi tutarları terkin edilir. Bununla birlikte, terkin edilen geçici vergi tutarı için ödenmesi gereken vade tarihinden terkin edilmesi gereken tarih olan yıllık beyannamenin verilmesi gereken kanuni sürenin başlangıç tarihine kadar gecikme zammı uygulanır.

Diğer Vergi Borçlarına Mahsup veya Nakden İade

Ödenen geçici vergi tutarının, geçici verginin ilgili olduğu döneme ilişkin olarak verilen yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden fazla olması halinde, mahsup edilemeyen tutar mükellefin diğer vergi borçlarına mahsup edilir.

Tevkif Yoluyla Kesilen Vergilerin Geçici Vergiye Mahsubu

İlgili dönemler halinde hesaplanan geçici vergiden varsa o hesap dönemi ile ilgili olarak daha önce ödenmiş geçici vergi ve geçici vergiye tabi kazançlarla ilgili olarak tevkif edilmiş vergiler mahsup edilmekte, mahsuptan sonra kalan tutar o dönem için ödenmesi gereken geçici vergi olmaktadır.

Yıllık beyannamenin vergi bildirim tablosunda yer alan geçici vergiye ilişkin satırda, beyannamenin ilgili olduğu geçici vergi dönemlerinde ödenen geçici vergi tutarı (ilgili geçici vergi beyannamelerinin ödenecek geçici vergi satırında yer alan tutarlar toplamı) gösterilir. Yıllık beyannamenin vergi bildirim tablosunun kesinti yoluyla ödenen vergiler satırında ise, o yıl içinde tevkif yoluyla kesilen vergilerin tamamı (geçici vergiden mahsubu yapılan tevkifat tutarları dahil) gösterilir.

Yıllık beyanname üzerinden hesaplanan vergiden, yukarıda sözü edilen geçici vergi tutarı ile yıl içinde tevkif yoluyla kesilen vergilerin tamamı mahsup edilir.

Diğer Vergi Borçlarına Mahsup Veya Nakden İade

Ödenen geçici vergi tutarının geçici vergi tutarının ilgili olduğu döneme ilişkin olarak verilen yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden fazla olması halinde mahsup edilemeyen tutar mükellefin diğer vergi borçlarına mahsup edilir. Bu mahsuplara rağmen kalan geçici vergi tutarı, o yılın sonuna kadar yazılı olarak talep edilmesi halinde mükellefe red ve iade edilir.

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 120 nci maddesi hükmü uyarınca, mahsup işleminin yapılabilmesi için yazılı başvuru şartı aranmaz. Söz konusu mahsup işlemi 6183 sayılı Kanunun 47 nci maddesi hükmü de dikkate alınarak ilgili vergi dairesince re'sen yapılır.

Mahsup işlemi yıllık beyannamenin verildiği tarih esas alınarak yerine getirilir. Mahsubu yapılacak vergi borçları için vade tarihinden, yıllık beyannamenin verildiği tarihe kadar gecikme zammı uygulanır. Dolayısıyla bu tarihten sonra söz konusu vergi borçları için gecikme zammı uygulanmaz.

Mahsup sonucu iadesi gereken miktarın bulunması ve bu tutarın beyannamenin ilgili tablosuna yazılmış olması mükellefçe yazılı olarak yapılmış iade talebi olarak kabul edilir. Yıllık beyannamenin ilgili tablosunda/satırında gösterilmeyen geçici verginin mahsuben veya nakden iade edilebilmesi için o yılın sonuna kadar yazılı olarak başvurulması gerekir.

Geçici verginin gerek mahsuben gerek nakden iadesinde herhangi bir tutar sınırlaması olmayıp, geçici verginin ödenmiş olması yeterlidir. Geçici vergiye ilişkin iade taleplerinde teminat ve inceleme raporu aranmaz.

İade Talebi ve Yeni Uygulama

Mahsup yoluyla veya nakden iadede talep dilekçesi ve eklenecek belgeler 252 no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile belirlenmişti.2013 yılı Ekim ayında yayınlanan 429 Sayılı Veri Usul Kanunu Genel Tebliği ile yeni esaslara bağlanmıştır.1Kasım 2013 tarihinden itibaren iade talepleri (geçen hafta ayrıntılı olarak açıklandığı üzere)429 Seri No.lu tebliğde belirlenen esaslara göre ,elektronik ortamda yapılacaktır. Geçici vergi mahsup ve iade talepleri için Tebliğ ekindeki 1/B talep dilekçesinin hazırlanması gerekmektedir.